

นักรบนิรนาม : นักระบาดวิทยาภาคสนาม

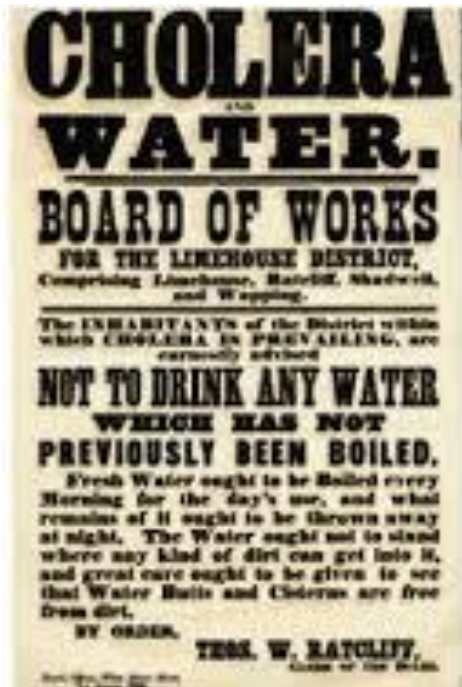
นายแพทย์คำนวณ อึ้งชูศักดิ์

อดีตผู้อำนวยการโครงการผลิตและพัฒนาบุคลากรระบาดวิทยา และ ผู้อำนวยการสำนักระบาดวิทยา

เล่าสู่กันฟัง

- ตำนานของ **Field Epidemiology**
- ผลงานสำคัญของนักระบาดวิทยาภาคสนามในไทย
- การประยุกต์ใช้ระบาดวิทยาภาคสนามในงานอื่นๆนอกจากเรื่องโรคติดต่อ
- ทิศทางที่อยากเห็นการพัฒนานักระบาดวิทยาภาคสนาม

ตำนาน Field Epidemiology

Field
Epidemiology
Training
Program (FETP)
กระจายไปทั่วโลก
ไทยเป็นประเทศที่สอง

US EIS program
(Epidemic Intelligence Service)

The Three Musketeers of Thailand Field Epidemiology (สามทหารเสือระบาดวิทยา)

หลากหลายนักระบาดวิทยาภาคสนามในไทย

- 2515 เริ่มตั้งกองระบาดวิทยา : ฝึกเจ้าหน้าที่ระบาดวิทยาจังหวัด ทำหน้าที่รายงานสอบสวนโรค
- 2523 ตั้งโครงการ FETP ผลิตรวมถึงรุ่นที่ 41 เรียนจากการทำงานสองปี + ปริญญาโท สม
- 2548 หลัง SARS เริ่มจัดให้มีทีม SRRT (Surveillance and Rapid Response Team) 1030 ทีม
- 2549 นักระบาดวิทยา FEMT (Field Epidemiology and Management Team)
เรียน 6 เดือนจากการทำงานและมานำเสนอ จบไป 15 รุ่น 752 คน
- นักระบาดวิทยาภาคสนามฝ่ายปศุสัตว์ V-FETP

ภารกิจในทุกวิกฤตโรคติดต่อ

- HIV/AIDS pandemic condom 100%, Sentinel serosurveillance
- SARS 300+ contact tracing and home quarantine
- Avian influenza.....suspect case reporting and investigation
- H1N1 2009 pandemic.....from containment to mitigation
- MERS-CoV and Ebola..... no local transmission
- Covid-19 pandemic..... First wave ending+Second wave coming

ตัวอย่างเล็กๆการสอบสวนโรคกับปัญหาสุขภาพอื่นๆ

- ตะกั่วปนเปื้อนในห้วยคิตตี้
- Cobalt 60 ที่สมุทรปราการ
- การสอบสวนการบาดเจ็บทางถนน Road Traffic Injuries
- การสอบสวนเด็กจมน้ำ
- เครื่องบิน one-to-go ตก 2550 ภูเก็ต
- ตายปริศนาในห้องอาบน้ำอุ่น
- การตายในที่อับอากาศ (confined space) โรงสีข้าว บ่อหมักหน่อไม้
- การสอบสวนการตายจาก Hyperthoroidism ในเรือนจำ
- แมงกะพรุนกล่อง
- Stroke ในคนงานรับจ้างตัดข้าวโพด
- ฯลฯ

อยากเห็น

- นักระบาดวิทยามาทำปัญหาสุขภาพอื่นๆมากขึ้น
- เริ่มจากการเฝ้าระวังสอบสวนโรคติดต่อ แล้วไปทำการสอบสวนปัญหาสุขภาพอื่นๆ
- การสอบสวนจะทำให้เราเข้าใจ บริบท สาเหตุ และ จัดการแก้ปัญหาตรงประเด็น
- สร้างประเด็นที่ต้องการการวิจัยต่อเนื่อง
- นำผลการสอบสวนสร้างมาตรการ แนวปฏิบัติ นโยบาย
- Cohort study

Ending quote

“นักกระบวนวิชาภาควิทยาศาสตร์ เป็นลูกหินไม่ใช่ลูกแก้ว
ลูกแก้วใช้ประดับ ลูกหินใช้เป็นอาวุธ”